

文明理念篇

Filosofia chineză:
origini și însemnătate contemporană

中国关键词

CUVINTE-CHEIE PENTRU A ÎNȚELEGE CHINA

权威解读当代中国

中国外文出版发行事业局（CICG）
当代中国与世界研究院（ACCWS）
中国翻译研究院（CATL）

修为篇

Cultivarea virtuților
personale

修身、齐家、治国、 平天下

“修身、齐家、治国、平天下”，出自《大学》，意指以个人自身修养为基础，先治理好家庭，进而实行仁政德治，治理好国家，更进而安抚和治理天下百姓，最终求得天下太平。在这一层层扩展的过程中，个人的德行和修养与不同层面的政治抱负息息相关。这是中国古代儒家哲学和政治抱负的重要命题，是对“大学之道”的概括，体现了儒家思想由个人到家庭再到邦国进而到天下的逐步递进的道德政治观。

中共十八大以来，习近平多次在讲话中谈及中国知识分子“修身、齐家、治国、平天下”的家国情怀。2014年5月，习近平在北京大学和师生座谈时便引用了这一经典理念，论述如何成就崇高德行和人格，怎样成为经国济世的人才。

Cultivarea virtuților personale, susținerea familiei, buna guvernare a țării și pacea pe tot cuprinsul țării

Acesta este un citat din *Da Xue* (*Marea Învățătură*). Înseamnă că o persoană mai întâi trebuie să-și cultive virtuțile, apoi să-și susțină familia, să asigure buna guvernare a țării și pace pe tot cuprinsul acesteia. Pe durata acestui proces, virtutea și reușitele unei persoane sunt strâns legate de scopurile ei politice la niveluri diferite. Aceasta este o temă importantă a filosofiei confucianiste și un ideal politic al învățaților chinezi din Antichitate. Citatul reprezintă o sinteză a procesului de învățare și reflectă concepția confucianistă asupra virtuții și politicii, pornind de la individ și extinzându-se apoi la familie, la regiune și la întreaga țară.

Xi Jinping a folosit adeseori acest citat pentru a descrie dragostea profundă a învățaților chinezi pentru țara lor. În mai 2014, adresându-se cadrelor didactice și studenților de la Universitatea Beijing, el s-a referit la acest concept clasic, încurajând studenții să-și cultive moralitatea și virtutea și să se pregătească pentru guvernarea statului chinez.

格物致知

“格物致知”出自《大学》，是中国传统文化中的重要概念，表达一种对问题穷追不舍的精神，与诚意、正心、修身、齐家、治国、平天下并称“八条目”。基本含义为用自己学得的知识来分析和判断周围的人物和事物，建立完善的三观。引申为懂得“本心”分辨是非真假，并在与周围的人和事接触时更进一步了解自己，更好地找到自己的定位。

2014年5月，习近平在北京大学和师生座谈时谈到，“中国古代历来讲格物致知、诚意正心、修身齐家、治国平天下”，阐发了中国人讲求探究事物原理，从中获得智慧，其目的就是追求诚意、正心、修身、齐家、治国、平天下的境界。

Trebuie să cercetezi natura lucrurilor ca să obții cunoaștere

Acesta este un citat din *Marea Învățătură*. Este un concept important din cultura tradițională chineză, ce se referă la faptul că individul trebuie să cerceteze profund un anumit lucru ca să-l poată înțelege pe deplin. „Cercetarea naturii lucrurilor, obținerea cunoașterii, urmărirea unui scop cinstit, îndreptarea inimii prin gânduri sincere, cultivarea virtuților personale, susținerea familiei, buna guvernare a țării și pacea pe tot cuprinsul țării” sunt cunoscute drept cele „opt principii esențiale” ale filosofiei politice antice chineze.

Citatul arată că trebuie să-ți folosești cunoașterea deja acumulată pentru a analiza și judeca oamenii și lucrurile înconjurătoare în vederea formării unei concepții clare despre lume, viață și valori. Înțelesul extins se referă la faptul că o persoană trebuie să învețe să discearnă între rău și bine, între adevăr și fals, cunoscându-se pe sine în urma interacțiunii cu ceilalți oameni și lucrurile înconjurătoare, definindu-și astfel poziția în societate.

La seminarul din mai 2014 de la Universitatea Beijing, Xi Jinping a subliniat: „În China antică se vorbea frecvent despre obținerea cunoașterii prin cercetarea naturii, îndreptarea inimii prin gânduri sincere, cultivarea virtuților personale, susținerea familiei, buna guvernare a țării, pacea și armonia pe tot cuprinsul țării.”

知行合一

知行合一，意指认识事物的道理与实行其事是密不可分的。知是指内心的觉知，对事物的认识；行是指人的实际行动。知与行的合一，既不是以知来合并行，认为知便是行，也不是以行来合并知，认为行便是知，而是内有良知则外有良行，知是基础、是前提，行是重点、是关键。知行合一是中国古代哲学中认识论和实践论的命题，主张人的外在行为是受内在意识支配，认为只有由衷向善做到“知”的人，才有外在自发的善“行”。

中共十八大以来，习近平多次强调“知行合一”，要求党员干部既要加强理论学习，走在前列；又要结合实践，干在实处。2019年3月，习近平在中央党校（国家行政学院）中青年干部培训班发表重要讲话时指出，广大干部特别是年轻干部要在常学常新中加强理论修养，在真学真信中坚定理想信念，在学思践悟中牢记初心使命，在细照笃行中不断修炼自我，在知行合一中主动担当作为。

Unitatea dintre a ști și a face

Această sintagmă implică o relație strânsă între ceea ce știe și ceea ce face o persoană. „A ști” se referă la percepția privind obiectele, iar „a face” se referă la acțiunile propriu-zise ale cuiva.

Unitatea dintre a ști și a face nu înseamnă că a ști este totuna cu a face și că a ști poate să înlocuiască a face sau viceversa. Înseamnă că trebuie să înțelegi în mod corect lucrurile și să acționezi în consecință. A ști reprezintă premisa, în vreme ce a face înseamnă a folosi cunoștințele. Legătura dintre cele două este o temă a vechii filosofii chineze. Există credința conform căreia comportamentul omului este controlat de conștiința sa și că el va acționa într-un mod adecvat din proprie inițiativă doar în cazul în care adevăratul scop este cel de a face bine.

Xi Jinping a subliniat în nenumărate rânduri unitatea dintre a ști și a face. El le-a cerut demnitarilor și membrilor Partidului Comunist Chinez (PCC) să-i călăuzească pe ceilalți în studiul teoretic și să-și aplice cunoștințele în acțiuni concrete.

Cu prilejul unui program de instruire pentru tinerii demnitari, la Școala Centrală de Partid (Academia Națională de Conducere), deschis în martie 2019, el a spus: „Toate cadrele, cu deosebire cadrele tinere, trebuie să își intensifice pregătirea teoretică în procesul studiului și al acumulării de cunoștințe noi, să își întărească încrederea în ideal prin învățare adevărată și cultivare reală a încrederii, trebuie să țină minte misiunea dintru început atunci când învață și pun în practică ce au învățat.”

仁者爱人

“仁者爱人”的典故，出自《孟子》。“仁者爱人”主要谈论君子与普通人的分别，在于君子能够保持心中的善端，而保持善端的关键，就是将“仁”和“礼”永存心中。“仁者爱人”这句话虽然出自《孟子》，但这一观念却是直接继承孔子的。“仁者”即有仁德的人，是有大智大勇、德行完满、关爱他人、有人格魅力的人。“仁”是儒家文化中最高的道德范畴和境界，其以“爱人”为基本规定，意指“仁”从孝父母、敬兄长开始，进而关爱家族其他成员，并扩大至关心全天下的人。

“仁者爱人”，是2014年5月习近平在北京大学师生座谈会上发表讲话时引用的一句名言。在孟子提炼的思想命题下，其被应用于治国理政，强调君子由亲爱亲人而仁爱百姓，由仁爱百姓而爱惜万物。

Omul milostiv își iubește aproapele

Această expresie provine din *Mengzi* (*Cartea lui Mencius*). Om de stat și filosof confucianist, Mencius (cca 372–289 î.H.), cunoscut și sub numele de Meng Ke, vorbește în cartea sa despre diferența dintre un om virtuos și un om de rând: Omul virtuos îi tratează întotdeauna pe ceilalți cu bunăvoință, pentru că are în inima lui *ren* (bunăvoință) și *li* (rituri).

Este o expresie bine-cunoscută atribuită lui Mencius, dar ideea inițială îi aparține lui Confucius (551–479 î.H.), cunoscut și drept Kong Qiu, filosof, profesor și politician, fondator al confucianismului. Omul binevoitor are virtute, înțelepciune, curaj, integritate, carismă și îi pasă de cei din jurul lui. *Ren*, sau bunăvoința, este valoarea morală cea mai înaltă și cea mai mare virtute prețuită în cultura confucianistă. Înțelesul ei fundamental este iubirea pentru ceilalți. O persoană trebuie să arate pietate filială către părinți, respect pentru frații mai mari și trebuie să-i iubească și să aibă grijă de ceilalți membri ai familiei și, în cele din urmă, de toți oamenii.

Această expresie din clasicii chinezi a fost citată de Xi Jinping la seminarul din mai 2014 de la Universitatea Beijing. Încă din cele mai vechi timpuri, această constatare subtilă a fost aplicată în guvernarea statului, reamintindu-le conducătorilor să-și iubească poporul așa cum își iubesc rudele și să aibă grijă de toți oamenii.

上善若水

“上善若水”语出《道德经》，意指至高的善德善举就如同水的品性，默默滋养世间万物而不争强斗胜。老子以水的柔弱之性比喻至善的执政者应有的品德。执政者面对百姓，应该像水之于万物，辅助、成就百姓而不与其相争，后多指为人处世时能像水一样滋润万物，尽己所能帮助他人却从不争名逐利，或者具有坚忍负重、谦卑居下的品格。

2014年11月，习近平在亚太经合组织领导人非正式会议欢迎宴会上指出，2000多年前，老子说“上善若水，水利万物而不争”，意思就是说最高境界的善行就像水一样涓涓细流，泽被万物。亚太经合组织以太平洋之水结缘，我们有责任使太平洋成为太平之洋，友谊之洋，合作之洋，见证亚太地区和平、发展、繁荣、进步。

Marea virtute este asemenea apei

Această expresie provine din *Dao De Jing* (*Cartea despre cale și virtute*) cunoscută și drept *Lao Zi* (*Cartea lui Lao Zi*). Ea înseamnă că cea mai mare virtute este asemenea apei – hrănește toate lucrurile fără să rivalizeze cu ele.

Lao Zi (date necunoscute), un filosof din Perioada Primăverii și a Toamnei (770–476 î.H.) și fondatorul filosofiei daoiste, folosește sintagma pentru a susține că un conducător virtuos trebuie să guverneze cu bunăvoință, să-i sprijine pe oameni și să le asigure resursele, asemenea apei, nu să rivalizeze cu ei în privința resurselor. Mai târziu, înțelesul s-a extins la ideea că trebuie să acționezi precum apa atunci când hrănește toate lucrurile și să faci tot ce poți ca să-i ajuți pe ceilalți, fără să cauți faimă sau profit. De asemenea, implică și virtuți precum răbdarea și modestia.

În noiembrie 2014, în discursul său de la cea de-a 22-a întâlnire informală a liderilor Organizației pentru Cooperare Economică Asia-Pacific (APEC) de la Beijing, Xi Jinping a spus: „Cu peste 2 000 de ani în urmă, filosoful chinez Lao Zi scria: «Marea virtute este asemenea apei, care aduce beneficii tuturor lucrurilor care există, fără să intre în competiție cu ele». Într-adevăr, apa hrănește toate ființele de sub soare. Noi, membrii APEC, suntem aduși laolaltă de apa Oceanului Pacific. Avem o responsabilitate comună pentru a face din Pacific un ocean al păcii, prieteniei și cooperării, un ocean care să aducă armonie, dezvoltare, prosperitate și progres în regiunea Asia-Pacific.

权威解读当代中国

Un ghid autorizat pentru a înțelege China contemporană

